

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В. СТЕФАНИКА**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ПРОЄКТІВ

спеціальність **281 Публічне управління та адміністрування**
освітня програма **"Публічне управління та адміністрування"**
інститут **післядипломної освіти та довузівської підготовки**
кафедра **управління та бізнес-адміністрування**

Івано-Франківськ – 2021 рік

Робоча програма БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ПРОЄКТІВ для студентів спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування (освітня програма " Публічне управління та адміністрування ") – 12 с.

Розробник:

Горогоцька Н.І., к.е.н., асистент кафедри управління та бізнес-адміністрування,

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол від № 1 від 27 серпня 2021 року

Т.в.о. завідувача кафедри управління
та бізнес-адміністрування _____

П'ятничук І. Д

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування	Вибіркова	
	281 Публічне управління та адміністрування (освітня програма "Публічне управління та адміністрування ")		
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1 Індивідуальне завдання із бізнес-планування проектів	Спеціальність (професійне спрямування): Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		3-й	3-й
		Семестр	
	6-й	6-й	
Тижневих годин для денної форми навчання	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
Індивідуальні завдання:			
год.			
Вид контролю: Залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33,3 % та 66,6 %

для заочної форми навчання – 13,3 % та 86,6 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни — розширити і поглибити знання студентів в області основ теорії і практики бізнес-планування та сформуванню умінь і навичок майбутніх менеджерів у розробці бізнес-плану.

Завдання вивчення навчальної дисципліни.

Головними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєння студентами теоретичних основ бізнес-планування інвестиційних проєктів;
- здійснення аналізу сучасних теоретичних підходів щодо процесу бізнес-планування інвестиційних проєктів;
- обґрунтування функцій та визначення змісту процесу бізнес-планування;
- формування навичок комплексного підходу до організації бізнесу;
- опанування форм, методів і процесу бізнес-планування;
- формування у студентів творчого підходу до розробки окремих складових бізнес-плану.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти **компетентності:**

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

ФК.1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

ФК.5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.

ФК.7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

ФК.10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

ФК.11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

ФК.12. Здатність ефективно приймати управлінські рішення у різних сферах публічного та місцевого управління

ФК 13. Здатність управляти проєктами та людськими ресурсами у процесі їх реалізації.

Програмні результати навчання:

ПР11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПР16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

ПР 17. Вміти розробляти проєкти у сфері публічного управління.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Бізнес-планування як основа розвитку підприємництва

1. Сутність бізнес-планування та його характеристика
2. Функції та цілі розробки бізнес-плану
3. Інформаційне забезпечення бізнес-плану
4. Методологія та принципи розробки бізнес-плану

Тема 2. Структура та логіка розробки бізнес-плану проєкту

1. Зміст та структура бізнес-плану
2. Послідовність процесу бізнес-планування
3. Вимоги до написання бізнес-плану

Тема 3. План маркетингу як складова бізнес-планування проєктів

1. Цілі та логіка розробки маркетинг-плану
2. Формування стратегії маркетингу
3. Методи дослідження ринку
4. Процес ціноутворення і встановлення цін

Тема 4. Виробничий план у бізнес-плануванні проєктів

1. Цілі та завдання виробничого плану
2. Структура виробничого плану та технологія виробництва
3. Формування матеріально-технічної бази, вибір постачальників
4. Упаковка та доставка

Тема 5. Організаційний план реалізації підприємницького проєкту

1. Основні цілі, завдання та структура організаційного плану
2. Вибір організаційно-правової форми ведення бізнесу
3. Вибір організаційної структури та визначення потреби в управлінському персоналі
4. Календарний план-графік реалізації підприємницького проєкту

Тема 6. Фінансова складова бізнес-планування проєктів. Фінансові показники ефективності проєкту

1. Значення, зміст і технологія розробки фінансового плану
2. Стратегія фінансування
3. Очікувані фінансові коефіцієнти.
4. Визначення точки беззбитковості та терміну окупності.
5. Аналіз чутливості. Фінансові потреби проєкту й умови повернення коштів потенційним кредиторам та інвесторам.

Тема 7. Оцінка ризиків у бізнес-плануванні

1. Структура та цілі розробки розділу “Оцінка ризиків”
2. Суть ризиків та управління ризиками
3. Класифікація ризиків та причини їх виникнення

4. Способи зниження ризиків

Тема 8. Презентація бізнес-плану проєкту

1. Цілі, завдання і організація проведення презентації бізнес-плану
2. Рівні презентації бізнес-плану
3. Аналіз презентації бізнес-плану
4. Можливості підвищення ефективності презентації бізнес-плану

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Денна форма навчання					
	Кількість годин, у тому числі					
	усього	л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Бізнес-планування як основа розвитку підприємництва	6	2	-	-	-	4
Тема 2. Структура та логіка розробки бізнес-плану	12	2	2	-	-	8
Тема 3. План маркетингу як складова бізнес-планування проєктів	12	2	2	-	-	8
Тема 4. Виробничий план у бізнес-плануванні проєктів	14	2	2			10
Тема 5. Організаційний план реалізації підприємницького проєкту	10	2	2			6
Тема 6. Фінансова складова бізнес-планування проєктів. Фінансові показники ефективності проєкту.	12	2	2			8
Тема 7. Оцінка ризиків у бізнес-плануванні	12	2	2			8
Тема 8. Презентація бізнес-плану проєкту	12	2	2			8
Усього годин	90	16	14	-	-	60

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Структура та логіка розробки бізнес-плану	2
2.	Тема 2. План маркетингу як складова бізнес-планування проєктів	2
3.	Тема 3. Виробничий план у бізнес-плануванні проєктів	2
4.	Тема 4. Організаційний план реалізації підприємницького проєкту	2
5.	Тема 5. Фінансова складова бізнес-планування проєктів. Фінансові показники ефективності проєкту.	2
6.	Тема 6. Оцінка ризиків у бізнес-плануванні	2
7.	Тема 7. Презентація бізнес-плану проєкту	2

Разом	14
-------	----

6. Теми лабораторних занять

Відповідно до робочої програми з дисципліни «Бізнес-планування проєктів» лабораторні заняття не заплановані.

7. Самостійна робота

Зміст СРС з дисципліни складається з таких видів роботи:

- підготовка до аудиторних занять;
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом;
- написання індивідуальної контрольної роботи;
- підготовка до усіх видів контролю.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Бізнес-планування як основа розвитку підприємництва	4
2.	Тема 2. Структура та логіка розробки бізнес-плану	8
3.	Тема 3. План маркетингу як складова бізнес-планування проєктів	8
4.	Тема 4. Виробничий план у бізнес-плануванні проєктів	10
5.	Тема 5. Організаційний план реалізації підприємницького проєкту	6
6.	Тема 6. Фінансова складова бізнес-планування проєктів. Фінансові показники ефективності проєкту.	8
7.	Тема 7. Оцінка ризиків у бізнес-плануванні	8
8.	Тема 8. Презентація бізнес-плану проєкту	8
Разом		60

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання включають виконання студентами контрольного індивідуального завдання з дисципліни «Бізнес-планування проєктів».

9. Методи навчання

За джерелом передачі та сприймання навчальної інформації використовуються такі методи:

- словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекції, презентації, семінари-дискусії);
- наочні (ілюстрація з використанням ММП);
- практичні (розв'язування задач);
- ділові ігри.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемний виклад, частково-пошуковий метод та дослідницький методи.

10. Методи контролю

Поточний контроль передбачає:

- опитування на практичних заняттях;

- тести
 - контрольні і самостійні роботи.
- Підсумковий контроль передбачає: залік.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Структура оцінювання		Сума
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2	
Практичні заняття		
60		
Самостійна робота 20	Індивідуальне завдання 20	100

• Оцінювання відповідей студентів на практичних заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
25-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Рекомендована література

Основна

1. Господарський кодекс України // Верховна Рада України: від 16.01.2003, № 436-IV.
2. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с
3. Должанський І.З. Бізнес-план: технологія розробки: [навч. посіб.] / І.З. Должанський, Т.О. Загорна; 3-тє вид. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 384 с
4. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: підручн. [для студ.вищ.навч.закл.] / Т.В.Майорова. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 472 с

5. Боярко, І. М. Інвестиційний аналіз [Текст] : навчальний посібник / І. М. Боярко, Л. Л. Гриценко; Мін-во освіти і науки України, ДВНЗ "УАБС НБУ". - К. : Центр учбової літератури, 2011. - 400 с.
6. Колот А. М. Створення власного бізнесу [Електронний ресурс]: навч. посібник / А. М. Колот, Г. О. Швиданенко, та ін. — К. : КНЕУ, 2017. — 311 [1] с.
7. Бізнес-планування: навч. посіб. / Т.Г.Васильців, Я.Д.Кочмарик, В.І.Блонська, Р.Л.Лупак. – К.: Знання, 2013. – 207 с.
8. К. Барроу. Бізнес-план: [практичний посібник] / К. Барроу, П. Барроу, Р. Браун; пер. з 4-го англ. вид. – К.: Знання, 2005. – 376 с.
9. Руководство Ernst & Young по составлению бизнес-планов / Брайен Р. Форд, Джей Борнстайн, Патрик Пруэтт Альпина.- Паблішер, 2010. - 264 с.
10. Агафонова Л. Т. Підготовка бізнес-плану: Практикум / Л. Т. Агафонова, О. Р. Рога. – [3-є вид.]. – К. : Знання, 2001. – 158 с.
11. Ганечко І. Г. Бізнес-план: особливості розробки та впровадження в умовах невизначеності / І. Г. Ганечко, І. С. Ситник // Молодий вчений. - 2019. - № 9(1). - С. 191-194. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_9%281%29__44
12. Горогоцька Н.І. Роль бізнес-планування у стратегічному управлінні діяльністю підприємства. Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2019 рік ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 6–8 квітня 2020 р., м. Івано-Франківськ. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2020. 507 с. С. 439
13. Даниленко А. І. Інвестиційні проекти та їхня роль у розвитку економіки України / А. І. Даниленко // Фінанси України. - 2019. - № 6. - С. 7-22. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2019_6_3
14. Шобаніна О. В. Інвестиційні проекти та гарантування продовольчої безпеки країни / О. В. Шобаніна // Вісник аграрної науки Причорномор'я. - 2018. - Вип. 1. - С. 34-44. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vanp_2018_1_5
15. Уткіна Ю. М. Організація бізнес-планування інвестиційних проектів на промислових підприємствах / Ю. М. Уткіна, О. Хиленко // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2014. - Вип. 47. - С. 125-131. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2014_47_27
16. Омельченко М. О. Розробка бізнес-плану інвестиційного проекту / М. О. Омельченко // Управління розвитком. - 2014. - № 9. - С. 147-150. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_9_64
17. Каторжин А. Д. Розробка бізнес-плану інвестиційного проекту / А. Д. Каторжин // Управління розвитком. - 2013. - № 16. - С. 157-158. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2013_16_64
18. Тарасюк Г. М. Планування комерційної діяльності : навч. посібник / Г. М. Тарасюк. – К. : Каравела, 2005. – 400 с.
19. Телетов О. С. Бізнес-планування : навч. посібн. з дисципліни "Бізнес планування" / О. С. Телетов. – Суми : СумДУ, 2005. – 78 с.

20. Ясинський В. В. Бізнес-планування: теорія і практика: навч. посіб. / В. В. Ясинський, О. О. Гайдай. – К. : Каравела, 2004. – 232 с.

Додаткова

1. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навчальний посібник. – Вид. 2-ге/ С.Ф. Покропивний, С.М. Соболь, Г.О.Швиданенко, О.Г. Деревянко. – К.:КНЕУ, 2002. – 379 с.
2. Горемыкин В.А. Богомолов Л.К. Бизнес-план: Методика разработки. 45 реальных образцов бизнес-планов. – 3-е изд., доп. и перераб. – М.:«Ось-89». 2002. – 864с.
3. Друккер Петер. Як забезпечити успіх у бізнесі: новаторство і підприємництво: Пер. з англ. — К.: Україна, 1994.
4. Економіка підприємства: Підручник / За ред. акад. С.Ф. Покропивного. — К.:КНЕУ, 2001.— 528 с.
5. Економічний аналіз: Навч. Посібник / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбаток; За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. — К.: КНЕУ, 2001. — 540 с.
6. Клоков И. Бизнес-план на компьютере: быстро и просто (+CD). – СПб.: Питер. 2007. – 176 с.
7. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навч. посібник. — К.: ЦУЛ, 2003. — 376 с.
8. Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. / За заг. ред. В.Є. Москалюка. – К.: КНЕУ, 2005. – 384 с.
9. Планування діяльності підприємства: Навч.-метод. посібник / М.А. Белов, Н.М. Євдокимова, В.Є. Москалюк та ін.; За заг. ред. В.Є. Москалюка. — К.: КНЕУ, 2002.— 252 с.
10. Тарасюк Г.М. Бізнес-план. Методичний матеріал, контрольні питання та завдання для виконання розрахункової роботи. — Житомир, 2002 — 92 с.
11. Тянь Р.Б. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. — К.: МАУП, 1998.— 156 с.
12. Управління виробничою інфраструктурою. Навч. посібник / За ред. Белова М.А. — К.: КНЕУ, 1997. — 207 с.
13. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. — К.: КНЕУ, 1999. — 384 с.
14. Орлова Е.Р. Оптимизация бизнес-процессов. – Изд.: Омега- Л, 2005. – 156 с.
15. Финансовый бизнес-план: Учеб. пособие / Под ред. дейст. члена Акад. инвестиций РФ, д-ра экон. наук, проф. В.М. Попова. — М.: Финансы и статистика, 2004.— 480 с.
16. Череп А. В. Економічний аналіз : навч. посіб. / А. В. Череп. – К. : Кондор, 2009. – 150 с. 69.
17. Черниш С. С. Економічний аналіз : навч. посіб. / С. С. Черниш. – К. : ЦУЛ, 2010. – 312 с.

18. Шваб Л. І. Економіка підприємства : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Л. І. Шваб. – К. : Каравела, 2005. – 568 с.

19. Швайка Л.А. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. / Л.А. Швайка. – [вид. 4-те., стер.]. – Львів: «Новий світ-2000», 2010. – 268 с.

13. Інформаційні ресурси

АНАЛІТИЧНІ ЦЕНТРИ ТА ДОСЛІДНИЦЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

1. Верховна Рада – www.rada.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua
3. Міністерство економіки – www.me.gov.ua
4. Міністерство праці та соціальної політики – www.mlsp.kiev.ua
5. Міністерство фінансів – www.minfin.gov.ua
6. Міністерство промислової політики – www.industry.gov.ua
7. Державний комітет статистики – www.ukrstat.gov.ua
8. Фонд державного майна – www.spfu.gov.ua
9. Державна податкова адміністрація – www.sta.gov.ua
10. Агентство гуманітарних технологій – <http://www.aht.org>.
11. Міжнародний інститут бізнесу – <http://www.iib.com.ua>
12. Міжнародний інститут порівняльного аналізу – <http://www.icaei.org.ua>
13. Міжнародний центр перспективних досліджень – www.icps.kiev.ua
14. Національна Академія наук України – <http://www.nas.gov.ua>
15. Торгово-промислова палата України – <http://www.ucci.org.ua>
16. Українська асоціація інвестиційного бізнесу – <http://www.uaib.com.ua/>
17. Український центр економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова – <http://www.uceps.com.ua>
18. Український центр післяприватизаційної підтримки підприємств – <http://www.ucrpps.kiev.ua>
19. Центр антикризових досліджень – <http://www.anticrisis.come.to>
20. Центр інновацій та розвитку – <http://www.ngoukraine.kiev.ua/ids/>
21. Центр стратегічних розробок – <http://www.ln.com.ua>
22. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
23. Державна науково-технічна бібліотека України – www.gntb.n-t.org/
24. «Голос України» Газета Верховної Ради України – www.uamedia.visti.net/golos